

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrya od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Rosya. — Turcya. — Azya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Lwów, 23. sierpnia. Jego Excelencya Pan Namiestnik jw. Agenor hrabia Gołuchowski przybył dnia wczorajszego z powrotem do Lwowa.

(Zaraza na bydło.)

Lwów, 20. sierpnia. Według wykazów urzędowych z pierwszej połowy b. m. istnieje zaraza bydła w siedmiu miejscach obwodu złoczowskiego, w pięciu miejscach w żółkiewskim i w dwóch miejscach w stanisławowskim obwodzie. Od czasu ostatniego pojawienia się dotknęła zaraza w siedmiu obwodach Lwowskiego okręgu administracyjnego i 191 miejscach liczących razem 65.190 sztuk bydła na 1618 folwarkach — w ogóle 7574 sztuk bydła, z których 1581 wyzdrowiało, 5862 odeszło, 88 zabito a 43 sztuk pozostało w stanie choroby.

(Nawiny dworu. — Losowanie obligacyi. — Jenerał Coronini powrócił z Wołoszczyzny. — Excel. minister spraw wewnętrznych w Tryescie. — Wypłata pensyi wojskowych w służbie cywilnej. — Układy zakładów dobroczynności wolne od opłaty stęplu.)

Wiedeń, 20go sierpnia. W rocznicę urodzin Jego c. k. apostolskiej Mości celebrował przedwczoraj dnia 18go b. m. o jedenastej godzinie przed południem w katedrze św. Szczepana Jego Eminencya, kardynał książę-arcybiskup wiedeński solenne nabożeństwo z odśpiewaniem *Te Deum*, na którym się znajdowali ministrowie i radcy państwa, namiestnik niższej Austrii, wszystkie władze wojskowe i cywilne, rada gminy i magistrat rezydencyi z funkcyonaryuszami i t. d. tudzież wielka liczba pobożnej publiczności ze wszystkich stanów, prosząc Najwyższego, ażeby zlał swoje błogosławieństwo na naszego Cesarza i na najwyższy Jego dom cesarski.

Na Glacis przed bramą Franciszka odbyła tutejsza załoga wielką paradę kościelną, a salwy dział z bastyonów ogłaszały pojedyncze momenta mszy świętej.

— Jego cesarzewicz. Mość najdostojniejszy arcyksiążę Karol Ludwik odjechał dnia 17. b. m. po południu z Pilnitz na Bodenbach do Teplic.

— Według postanowień najwyższego patentu z 21. marca 1818 odbędzie się dnia 1. września b. r. o dziesiątej godzinie przed południem uzupełniające losowanie dawniejszego długu państwa w wyznaczonym na to lokalu przy Singerstrasse w domu bankowym.

Zaraz potem nastąpi 21. losowanie obligacyi pożyczki loteryjnej z roku 1839.

— Jego Excelencya cywilny i wojskowy gubernator, hrabia Coronini, przybył dnia 11. b. m. rano z Wołoszczyzny do Orsowy, gdzie świetnie był przyjmowany. Po zwiedzeniu rozstawionej kompanii tutejszego pogranicznego pułku, udał się Jego Excelencya na plac korony, dla przypatrzenia się bliżej budowie monumentu odszukanej korony, a potem pojechał do kąpiel herkulesowych koło Mehadyi, gdzie Jego Excelencya zabawi jak słyhać przez kilka dni, a potem uda się w dalszą podróż do Temeswaru.

— Jego Excel. minister spraw wewnętrznych, baron Bach, zawiązał dnia 16. b. m. około czwartej godziny rano do Tryestu na pokładzie paropływu Lloydy „Australia“ z podróży po Dalmacyi. Przed południem zwiedził Jego Excel. urzędowe lokale namiestnictwa, magistratu, gimnazjum, więzienia policyjne, miejski szpital powszechny instytut ubogich i nowo wzniesiony gmach dla zandarmeryi.

Jego Excelencya minister spraw wewnętrznych, odbywa podróż z Tryestu do Medyolanu na Montfalcone, Aquileję, Palmę i Casarsę.

— Jego c. k. apostolska Mość postanowił, ażeby wszystkich tych oficerów, którzy z zatrzymaniem charakteru wojskowego otrzymają systemizowane posady w rządowej służbie cywilnej, przenoszono od dnia rozpoczęcia tej służby do stanu armii bez względu na to, czy należeli do stanu czynnego, czy też do stanu pensyi, co

zresztą niema wywierać żadnego zmieniającego wpływu na ówczesne wymierzenie ich płacy podczas służby cywilnej.

Nadto rozporządzić należy, ażeby oficerom ze stanu armii przechodzącym tak obecnie jak i na przyszłość z zatrzymaniem charakteru wojskowego do służby cywilnej, wszelkie ich pensye z dotacyi przynależnej gałęzi administracyi wypłacano, i żeby od dnia tego ustało wypłacanie ich pensyi z budżetu wojskowego.

Te najwyższe postanowienia oznajmione zostały wszystkim finansowym władzom krajowym do ścisłego przestrzegania, a na przypadek, jeśliby w ich okręgu znajdowały się takie osoby wojskowe, do niezwłocznego wykonania.

— Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 3. lipca r. b. zezwolić najlaskawiej wyjątkowo, ażeby w przypadkach, gdzie idzie o przeniesienie opieki nad chorymi i ekonomicznego zarządu publicznych szpitalów i zakładów dobroczynności na Siostry Miłosierdzia lub inne tem podobne żeńskie korporacye religijne, wszelkie odnoszące się do tego ugody uwolnione były od opłaty należytości stęplowych.

Ameryka.

(Sprawa w izbie reprezentantów w Washingtonie.)

Nowy Jork, 6. sierpnia. W izbie reprezentantów w Washingtonie przyjęto 2. b. m. projekt względem przyzwolenia 1,000.000 dol. na reparacyę i utrzymanie fortyfikacyi nadmorskich i na granicy północnej. Dnia 4. b. m. potwierdzono rezolucyę co do mianowania komisarza, który według umowy oregonskiej ma wytknąć linię pograniczną między posiadłością Stanów zjednoczonych i Anglii. Nazajutrz otrzymana ta rezolucya potwierdzenie także i ze strony senatu. Prezydent nie przychylił się jak na teraz do żądania rządu kalifornijskiego względem wysłania wojsk Stanów zjednoczonych przeciw kalifornijskiemu wydziałowi bezpieczeństwa. Doniesienia z San Francisco nie wzbudzają zresztą żadnej obawy.

Hiszpania.

(Batalion ochotników rozwiązany. — Przygotowania we dworze ślubne. — Ohostrzenie przeciw podpalaczom. — P. Turgot wyjeżdża do Paryża. — Depesza z 15. sierpnia.)

Podług madryckiego dziennika *Espana* z 10. sierpnia rozwiązano utworzony w Madrycie batalion ochotników. — Podług tego samego dziennika niewiadomo jeszcze, jakiego dnia nastąpią zaślubiny bawarskiego księcia Adalberta z Infantką Amalią. Nowy minister sprawiedliwości Alvarez, będzie piastować przytem urząd notaryusza królewskiego. Książę ma przybyć 14. lub 15. b. m., zaczem ceremonia ta nie nastąpi przed 20. b. m. W pałacu odbędzie się wielka uczta dyplomatyczna; zapowiedziany zaś bal dworski nie nastąpi dla wielkiego gorąca.

— Gazeta urzędowa zawiera okólnik ministra spraw wewnętrznych do wszystkich gubernatorów cywilnych, z nakazem, ażeby z jak największą bacnością starali się położyć tamę podkładaniom ognia, które w niektórych okolicach ponawiać się zdają, i żeby sprawców według całej surowości ustaw karali.

— Z Madrytu piszą pod dniem 11go sierpnia: „Francuski ambasador, margrabia Turgot, którego podróż opóźniły ostatnie wypadki polityczne, odjeżdża dopiero jutro do Paryża.“

— Depesza z Madrytu z 15. sierpnia donosi: „Ministeryum postanowiło wspierać wszelkie dążności zgodne z systemem konstytucyjno-monarchicznym, ale wyrzeka się wszelkiej solidarności z dawnymi administracyami. — Książę Medina-Celi zbija publicznie oszczerce zarzuty dzienników zagranicznych przeciw postępowaniu żołnierzy hiszpańskich w dniach lipcowych.“

Anglia.

(Wycieczka Królowy. — Okólnik lorda Palmerstona. — Legia niemiecka. — Budżet na popieranie wiary chrześcijańskiej. — Utarczka księcia Adalberta Pruskiego z korsarzami.)

London, 15. sierpnia. Familia królewska wylądowała wczoraj rano w Plymouth, zwiedziła tamtejsze wielkie zakłady marynarki i odwiedziła majątność hrabi Morley. Powietrze na kanale od kilku dni tak jest burzliwe, że Królowa podczas terażniejszej wycieczki bardzo cierpiącą była na morzu i dla tego dziś koleją żelazną na Exeter i Salisbury powraca do Portsmouth.

— Lord Palmerston wydał okólnik do wszystkich stronników ministeryalnych w parlamencie, żeby po koniec listopada do niego

podawali te projekta ustaw, któreby chcieli przedłożyć parlamentowi, ażeby zawczasu osadzić można, której izbie mają być przedłożone, i ażeby się znów z końcem sesji nienagromadziło masa bilów rządowych. — Księżę Cambridge ma jutro odbyć przegląd legii niemieckiej w Colchester. Cała legia licząca 9500 ludzi będzie zapewne zebrana na tej rewii. pułki bowiem stojące obozem pod Brownower i w Aldershott otrzymały rozkaz wyruszyć do Colchester.

— Z Melbourne (w Australii) zawiera dziennik *Times* korespondencję z dnia 24. maja z następującym doniesieniem: W nowej konstytucji kolonialnej znajduje się klauzula, ażeby z budżetu rocznie 50.000 funtów szterlingów użyto na popieranie wiary chrześcijańskiej i sumę tę rozdzielono w miarę ludności za rozmaite wyznania i sekty. Przypada więc na członków kościoła anglikańskiego 26.614 funtów szterl., na katolików 10.828 funtów, na obydwie sekty kościoła szkockiego 7708 funtów, na Wesleyanów 3724 funtów, na Luteranów 802 funtów. a na Unitaryuszów 314 funtów szterlingów. Żydzi i inni niechrześcijanie, niepobierają żadnego wsparcia, luboć równy płacą podatek; są przeto przeciwni całej tej klauzuli.

— Do Spithead zawinęły na dniu 15. b. m. angielskie okręta transportowe „Assistance“ i „Resolute“ z wiadomością, że na dniu 9. b. m. przybyła do Gibraltaru pruska fregata „Gdańsk“, okręt banderowy Jego królewicz. Mości księcia pruskiego Adalberta. Zarazem donoszą o utarczce Prusaków z korsarzami. Księżę chciał opatrzyć miejsce, gdzie przed kilkoma laty zrabowano okręt pruski, i udał się w tym kierunku jedną z łodzi okrętowych; ale gdy się zbliżał do brzegu, zaczęto strzelać do niego od lądu. Księżę powrócił do fregaty, zabrał kilkunastu zbrojnych ludzi do łodzi, wylądował i przypuścił śmiały atak do stojących na wzgórzu korszarzy. Ale oddział jego został natychmiast otoczony dokoła i musiał cofnąć się na swoje łodzie pod zastone dział fregaty. Jego królewicz. Mość otrzymał strzał w udo; adjutant jego został śmiertelnie ranny i umarł wkrótce po przybyciu na pokład fregaty; jeden z sterników został ranny w łokicę, 7 ludzi zginęło a 17 raniono. Trzech ludzi musiano zostawić na placu bitwy; resztę poległych pochowano w Gibraltarze z honorami wojskowemi, a ranionych sprowadzono na brzeg do szpitalu wojskowego. Rana księcia goiła się bardzo dobrze. Z Gibraltaru wysłano angielską szalupę „Vesuvius“, by zawiadomiła przynależne władze o tym wypadku.

Francya.

(Nowiny dworu. — P. Turgot spodziewany. — Nagrody naukowe. — Księżę Adalbert Bawarski wyjechał z Marsylii. — Koloniści chińscy w Algierii.)

Paryż, 16. sierpnia. Cesarz opuścił w przyszły poniedziałek St. Cloud i uda się z Cesarzową i następcą tronu do Biarritz. Dnia 13. sierpnia przybył lekarz cesarskiego domu do Bayonny, by zbadać stan zdrowia w okolicy Biarritz. Wczoraj wyjeżdżał Cesarz i Cesarzowa otwartym, czterokonnym powozem pocztowym z St. Cloud do Inwalidów, a ztamtąd zwolna przez esplanadę, gdzie odbywały się zabawy ludu. Cesarz był w czarnym fraku i wyglądał bardzo dobrze. Za Cesarstwem jechał drugi powóz z damami dworu. Przyjęcie Ich MM. Cesarstwa było bardzo serdeczne, i wielu podziwiała Ludwika Napoleona, że sam zapuszczał się pomiędzy tłumy ludu. Z esplanady udały się powozy cesarskie wzdłuż wybrzeża i placem de la Concorde na pola elizejskie, ząd odjechali Cesarstwo z powrotem do St. Cloud. Iluminacja wczorajsza była świetna, ale okropny upał odstraszył większą część ciekawych.

Dziś po południu o godzinie czwartej odbyła się w ministerjum budowli konferencja w sprawie kolei lądguńskiej, wielkiej centralnej i średniomorskiej; na konferencji tej znajdowali się także dyrektorowie tych trzech kolei. — Francuski ambasador w Madrycie, margrabia Turgot, ma przybyć dziś wieczór do Paryża. — *Monitor* niewyszedł dziś dla wczorajszego festynu. — Według doniesienia w *Messenger de Bayonne* ukończono już w wili Eugenii wszelkie przygotowania na przyjęcie Ich Mości Cesarstwa, spodziewanych z dniem 19. b. m. Pozawierano już także ugody względem dostarczenia furazhu potrzebnego dla koni cesarskich.

Dwie dywizye, które miały udać się do Pyreneów a później odwołane zostały, mają powrócić na dawne swe stanowisko. — Na odbytem 13. sierpnia wspólnem posiedzeniu rocznem pięciu akademii instytutu Francji pod przewodnictwem pana Berangera przyznano trzyletnią nagrodę w kwocie 30.000 franków panu Tizeau za odkrycia jego we względzie szybkości światła. Za badania etymologiczne nadano dwa medale wartości po 1200 franków; jeden otrzymał ksiądz Koelle za cztery dzieła o językach afrykańskich, a drugi przyznano wspólnie księdzu Boilat i hrabiemu Jaubert.

Do Marsylii zawinął 13. b. m. hiszpański paropływ „Izabella“, by przewieźć do Barcelony księcia bawarskiego Adalberta, którego oczekiwano w Marsylii. Księżę przybył tego samego wieczora jeszcze, a nazajutrz zrana odjechał już paropływ z powrotem do Hiszpanii.

Pewien zamożny kolonista w Algierii, imieniem Malodois namówił jakiegoś Chińczyka z Ning-Po, by przyjechał do Algieru przekonac się naocznie, czy ziemia tamtejsza przydatna jest pod uprawę herbaty i innych produktów chińskich. Pan Malodois przyjechał po niego do Marsylii, i obadwaj odjechali już do Algieru. Jeśli wyrok jego wypadnie pomyślnie, ma zamiar p. Malodois założyć w swoich posiadłości algierskich kolonię mieszaną z 200 Indyan i 800 Chińczyków. Rząd przyobiecał mu przewieźć bezpłatnie tych kolonistów.

Włochy.

(Obstrzeżenie kodeksu karnego. — Ambasada rosyjska. — Kolej żelazna. — Obchód rocznicy zakonu XX. Jezuitów.)

W Modenie ogłoszono 13. sierpnia następujący dekret:

„My Franciszek V., z Bożej łaski księżę Modeny i t. d. Popełnione przez młodych ludzi niżej 21 lat z szczególniejszą złośliwością zbrodnie, spowodowały Nas mimo Naszej woli i po wysłuchaniu rady Naszego ministra sprawiedliwości, zmodyfikować 61. artykuł kryminalnego kodeksu karnego i wymienione w §. 2. rzeczownego artykułu wyjątki rozciągnąć niniejszym dekretem Naszym także na wszelkie inne wypadki zabójstwa, jakie odtąd w rozboju na gościńcach, włamaniach się, lub innych gwałtownych napadach zbrojeckich, będą popełnione przez młodzieńców, mających spełna lat 18, choćby jeszcze 21 roku nie ukończyli.

Nasz minister sprawiedliwości otrzymał polecenie ogłosić ten dekret i zamieścić go w dzienniku ustaw.

Pavullo, 9. sierpnia 1856.

Franciszek.“

Rzym. Podczas, gdy Principe Chigi obecnie jako nadzwyczajny ambasador Jego Świątobliwości Papieża robi przygotowania do wyjazdu, kończy pan Kisselw, rosyjski ambasador przy Stolicy apostolskiej swą instalację w hotelu Rondonini, także Palazzo Feoli zwanym. Pałac ten stoi na Corso w pobliżu Piazza del Popolo. Ambasada rosyjska zajmowała od niejakiego czasu zawsze tylko prowizoryczne pomieszkawie, gdyż pałac Giustiniani dawniejsza jej rezydencja ma być sprzedany. Zdaje się, że terazniejsze pomieszkawie zostanie już stałą siedzibą ambasady rosyjskiej.

Po dziesięciudniowej przerwie otwarto dnia 31. lipca znowu jazdę na kolei żelaznej z Rzymu do Frascati.

Tego samego dnia obchodzili OO. Jezuiti z nadzwyczajną uroczystością święto swego Fundatora, była to bowiem właśnie trzechsetna rocznica śmierci św. Ignacego Lojoli. Kler rzymski i pobożna ludność brali gorliwy udział w tej uroczystości. Kardynałowie, biskupi, prałaci, przełożeni zakonów i wielu księży odprawiało msze św. przed ołtarzem św. Ignacego. Niezliczone tłumy ludu cisnęły się do kościoła i do kaplic klasztoru OO. Jezuitów.

Niemce.

(Przejazd dostojnych osób. — Wzajemność komunikacji w sprawach sądowych. — Stan zdrowia W. księcia Badeńskiego. — Gmina niemiecko-katolicka. — Robotnicy do Sebastopola poszukiwani. — Książęta Orleańscy.)

Jego cesarzewicz. Mość najdosjtojniejszy Arcyksiążę Ludwik przybył d. 15. b. m. z Reichstadu do Pragi, i niezatrzymując się, udał się w dalszą podróż do Wiednia.

Jego cesarz. Mość najdosjtojniejszy Arcyksiążę Maxymilian stanął dnia 14. b. m. w Karlsbrunn.

Jego królewicz. Mość księżę Prus spodziewany jest 19. b. m. na popisy korpusu gwardyi w Berlinie.

Jego królewicz. Mość, następcą tronu Saxonii, stanął dnia 14. b. m. w podróży z Lindau, w Dreźnie, i udał się natychmiast do Pilnic.

Dnia 14. b. m. przed południem udał się c. k. prezydialny poseł związkowy, hrabia Rechberg z Frankfurtu do Donzdorf, w królestwie Wirtemberskim, siedziby rodziny hrabiów Rechberg.

Pismo *Justiz-Ministerialblatt* zawiera powszechnie rozporządzenie ministra sprawiedliwości, względem bezpośredniej komunikacji w sprawach publicznych między ces. austriackimi a król. pruskimi władzami sądowymi: Powiedziano w niem:

„Ponieważ prawodawstwo austriackie pozwoliło austriackim władzom sądowym prowadzić bezpośrednią korespondencję z zagranicznymi sądami takiej samej albo też innej rangi w sprawach służbowych, przeto cesarsko-austriacki rząd objawił życzenie, ażeby i tutejszym władzom sądowym nadano upoważnienie w taki sam sposób wejść w bezpośrednią korespondencję z sądami austriackimi. Gdy podobna korespondencja między pruskimi i austriackimi sądami odpowiada interesom wzajemnym, a mianowicie znacznie przyczynia się do spieszniejszego załatwienia właściwych spraw sądowych, a prócz tego, ponieważ już od dawna zachodziła między tutejszemi sądami, i sądami innych państw niemieckich bezpośrednia korespondencja, przeto minister sprawiedliwości w porozumieniu z ministerstwem spraw zagranicznych uznał za rzecz stosowną, polecić niniejszem wszystkim sądom i urzędnikom prokuratoryi państwa, ażeby we wszystkich przypadkach, oprócz jeżeliby jakie szczególniejsze stosunki wymagały konieczności pośrednictwa w drodze dyplomatycznej, udawały się na przyszłość w korespondencji z sądami austr. bezpośrednio do przynależnych trybunałów pierwszej instancji, a jeżeliby to nie były wiadome, do właściwego wyższego sądu w Austrii.“

— Przy sposobności upłynionych dnia 15. b. m. urodzin Jego Mości Wielkiego księcia Ludwika, mówi *Karlsruher Ztg.*: „Stan zdrowia Wielkiego księcia nie polepszył się, i zdąd muszą się zmniejszać siły przy nieustających, ciężkich cierpieniach.“

— Kaznodziei tak zwanej niemiecko-katolickiej gminy w Mannheimie oznajmiono dnia 12. b. m., że ministerjum Wielkiego księstwa Badeńskiego odrzuciło wszystkie jego rekursa i petycje i że go uwalnia od obowiązku kaznodziei gminy Mannheimskiej tem bardziej, że tak zwany katolicyzm niemiecki co do istoty swej jest opozycją przeciw pewnym dogmom dawnego kościoła. Również dano gminie napomnienie, ażeby się takowych zasad nie trzymała.

— Z niższej Pomeranii 13. sierpnia piszą: Jak nam donoszą, najął rząd rosyjski do odbudowania Sebastopola znaczną liczbę robotników niemieckich na trzy lata z dzienną płacą po 1

